ECLI:LV:AT:2018:1220.11151070616.5.L
Lieta Nr. 11151070616, SKK-J-721/2018
Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
LĒMUMS
Rīgā 2018.gada 20.decembrī

Tiesa šādā sastāvā: senatori Artūrs Freibergs, Anita Nusberga, Pēteris Opincāns

izskatīja rakstveida procesā krimināllietu sakarā ar Ģenerālprokuratūras Kriminmāltiesiskā departamenta virsprokurora Arvīda Kalniņa iesniegto protestu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā par Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu
/pers. D/, personas kods /personas kods/,
atzīts par vainīgu Krimināllikuma 175.panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un sodīts ar brīvības atņemšanu uz 4 mēnešiem.
Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteiktajam sodam pievienots sods, kas piespriests ar Ventspils tiesas 2017.gada 25.maija spriedumu, un galīgais sods noteikts brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem, piespiedu darbs 350 stundas un probācijas uzraudzība uz 1 gadu.
Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. D/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem.

[2] Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu lietā vēl atzīts par vainīgu un sodīts /pers. E/, personas kods /personas kods/.

[3] Lieta apelācijas un kasācijas kārtībā nav skatīta. Spriedums stājies spēkā 2018.gada 21.augustā.

[4] Par Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu Ģenerālprokuratūras Kriminmāltiesiskā departamenta virsprokurors A. Kalniņš iesniedzis protestu Kriminālprocesa likuma 63.nodaļas kārtībā, lūdzot atcelt minēto spriedumu daļā par /pers. D/ noteikto papildsodu – probācijas uzraudzība –, un atceltajā daļā krimināprocesu izbeigt.
Virsprokurors norāda, ka Krimināllikuma 55.panta piektā daļa (likuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim) noteica, ka, nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus, izņemot probācijas uzraudzību. Savukārt ar 2017.gada 8.jūnija likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājās spēkā 2018.gada 1.janvārī, Krimināllikuma 55.panta piektā daļa izteikta citā redakcijā. Proti, ka, tiesa, nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus. Papildsodu – probācijas uzraudzība – izpilda tikai tad, ja tiesa nolemj izpildīt spriedumā noteikto pamatsodu. Šā likuma pārejas noteikumu 1.punkts noteic, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie krimināatbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, turklāt ņemot vērā, ka krimināatbildība par noziedzīgu nodarījumu nevar iestāties, ja pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā par to netiek paredzēta krimināatbildība. Saskaņā ar Krimināllikuma 5.panta pirmo daļu nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.
Neraugoties uz to, ka gan Ventspils tiesas 2017.gada 25.maija spriedums, gan Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedums katrs atsevišķi ir likumīgi, pēc protesta iesniedzēja domām, tiesai, nosakot galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, bija pienākums ievērot Krimināllikuma 55.panta piektajā daļā (likuma redakcijā līdz 2017.gada 31.decembrim) noteikto prasību par papildsoda – probācijas uzraudzības – piemērošanas neiespējamību visos gadījumos, ja persona ar brīvības atņemšanas sodu tiek notiesāta nosacīti.
Virsprokurors uzskata, ka līdz ar to konstatējams Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādītais Krimināllikuma pārkāpums, tas ir, Krimināllikuma Vispārīgās daļas nepareiza piemērošana, kas novedis pie notiesātās personas, proti, /pers. D/ stāvokļa nelikumīgas pasliktināšanās.

Motīvu daļa

[5] Senāts atzīst, ka Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedums atceļams daļā par /pers. D/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteikto papildsodu – probācijas uzraudzība – un atceltajā daļā krimināprocess izbeidzams.

[6] Krimināllikuma 50.panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, vai prokurors, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu. Šādā gadījumā galīgais sods nosakāms pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Savukārt šā panta piektā daļa noteic, ka tādā pašā kārtībā tiesa nosaka sodu, ja pēc sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās konstatēts, ka persona vainīga vēl citā noziedzīgā nodarījumā, ko tā izdarījusi pirms sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu spēkā stāšanās pirmajā lietā. Šajā gadījumā soda laikā ieskaitāms sods, kas pilnīgi vai daļēji jau izciests pēc pirmā sprieduma vai prokurora priekšraksta par sodu.
Saskaņā ar Krimināllikuma 5.panta pirmo daļu nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.
Ar 2017.gada 8.jūnija likumu „Grozījumi Krimināllikumā", kas stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī, Krimināllikuma 55.panta piektajā daļā noteikts, ka nosacīti notiesājot, var piespriest papildsodus. Papildsodu – probācijas uzraudzība – izpilda tikai tad, ja tiesa nolemj izpildīt spriedumā noteikto pamatsodu. 2017.gada 8.jūnija likuma „Grozījumi Krimināllikumā" pārejas noteikumu 1.punktā noteikts, ka personas, kuras izdarījušas noziedzīgu

nodarījumu līdz šā likuma spēkā stāšanās dienai, saucamas pie krimināltiesiskās atbildības saskaņā ar tām Krimināllikuma normām, kuras bija spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā, turklāt ņemot vērā, ka krimināltiesiskā atbildība par noziedzīgu nodarījumu nevar iestāties, ja pēc šā likuma spēkā stāšanās dienas Krimināllikumā par to netiek paredzēta krimināltiesiskā atbildība.

[7] Ar Ventspils tiesas 2017.gada 25.maija spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts par 2016.gada 10.decembrī izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem ar piespiedu darbu uz 350 stundām un probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Ar Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu /pers. D/ atzīts par vainīgu un sodīts par 2016.gada 16.oktobrī izdarītu noziedzīgu nodarījumu, galīgais sods noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu – brīvības atņemšana uz 4 mēnešiem, piespiedu darbs 350 stundas un probācijas uzraudzība uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu /pers. D/ ar brīvības atņemšanas sodu notiesāts nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 mēnešiem.

[8] Noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas laikā Krimināllikuma 55.panta piektā daļa noteica, ka, nosacīti notiesājot var piemērot papildsodus, izņemot probācijas uzraudzību.

Senāts konstatē, ka, notiesājot /pers. D/ ar brīvības atņemšanas sodu un saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu šim sodam pievienojot papildsodu, kas viņam bija noteikts ar Ventspils tiesas 2017.gada 25.maija spriedumu, proti, probācijas uzraudzība uz 1 gadu, pirmās instances tiesa ir pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574.panta 1.punktā norādīto pārkāpumu – nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 55.panta piekto daļu. Minētais pārkāpums novedis pie notiesātā /pers. D/ stāvokļa nelikumīgas pasliktināšanās un ir pamats sprieduma atcelšanai norādītajā daļā. Atceltajā daļā kriminālprocess izbeidzams.

Līdzīgas atziņas izteiktas kasācijas instances tiesas 2018.gada 3.oktobra lēmumā (*Augstākās tiesas 2018.gada 3.oktobra lēmums lietā Nr.SKK-J-629/2018 (11905015516) ECLI:LV:AT:2018:1003.11905015516.3.L*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585., 587., 662., 670., 672.pantu, tiesa

nolēma:

atcelt Kurzemes rajona tiesas 2018.gada 9.aprīļa spriedumu daļā par /pers. D/ saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu noteikto papildsodu – probācijas uzraudzība – un kriminālprocesu šajā daļā izbeigt.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Lēmums nav pārsūdzams.

A. Freibergs A. Nusberga P. Opincāns